

Nr 139.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till försvarsdepartementet, marinförvaltningen och försvarsväsendets lönenämnd; given Stockholms slott den 14 mars 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Carl Malmroth.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Departementschefen, statsrådet Malmroth anför:

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 2 januari 1924 av frågorna rörande regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1924—1925 erinrade jag därom, att statens besparingskommitté med skrivelse den 8 december 1923 avgivit utredning och förslag angående förenklad behandling av vissa besvärs- och anmärkningsmål, vilket förslags genomförande skulle föranleda indragning av vissa befattningar m. m. I avvaktan på att besparingskommitténs omförmälda förslag kunde upptagas till prövning, syntes de anslag, som kunde härav beröras, böra allenast beräknas å budgeten.

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 1 saml. 103 häft. (Nr 139, 140.) 578 24 1

I enlighet härmed har Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, tillsvidare under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1924—1925 beräkna nedan angivna anslag till följande belopp, nämligen:

ordinarie förslagsanslaget till försvarsdepartementet	kronor	269,800:—
» » » marinförvaltningen	»	222,670:—
extra anslaget till marinförvaltningens verksamhet	»	35,000:—
» » » försvarsväsendets lönenämnd	»	30,000:—

Sedan spørsmålet om förenklad behandling av vissa besvär- och anmärkningsmål den 29 februari 1924 varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning (proposition nr 121), anhåller jag att nu få för Kungl. Maj:t anmäla frågorna om medelsbehovet å förenämnda anslag för nästkommande budgetår.

1:o.

Ang. anslag
till försvars-
departementet.

Ordinarie förslagsanslaget till försvarsdepartementet var i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaget med 151,750 kronor eller hälften av slutsumman, 303,500 kronor, i den för försvarsdepartementet då gällande, för helt år beräknade staten.

För innevarande budgetår hava vissa ändringar vidtagits i staten för departementet. Sålunda hava en förste och en andre kanslisekreteraretjänst indragits, varjämte en tjänsteman, som tidigare på förordnande uppehållit en förste kanslisekreterarebefattning, numera avlönas med en andre kanslisekreterarelön. Vidare har en förste expeditionsvaktsbefattning förändrats till befattning såsom expeditionsvakt, och de för avlönande av amanuenser beräknade medel hava minskats med i runt tal 5,000 kronor. Slutligen har arvodet för registratorn i lantförsvarets kommandoexpedition höjts med 780 kronor för år räknat. I enlighet härmed har fastställts följande stat för försvarsdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1923:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	252,000:—
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	6,000:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	21,300:—

Förslagsanslag kronor 279,300:—

Anslaget till departementet har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med sistnämnda belopp, 279,300 kronor.

Såsom redan i årets statsverksproposition anmäls, har det vid överbäggande av frågan om möjligheten av ytterligare personalindragningar inom departementet befunnits, att vikarie icke oundgängligen erfordras för en förste kanslisekreterare, vilken uppehåller ett kanslirådsämbete under ordinarie innehavarens förordnande såsom expeditionschef i annat departement. I följd härav skulle anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän kunna minskas med 9,540 kronor till 242,460 kronor eller, i avrundat tal, 242,500 kronor och anslaget till departementet alltså kunna nedsättas till 269,800 kronor.

Besparingskommittén har ansett, att genomförandet av dess ovannämnda förslag, enligt vilket vissa grupper av besvär- och anmärkningsmål komme

att avlastas från regeringsrätten, skulle föranleda, att ett kanslirådsämbete i försvarsdepartementet kunde indragas. Vid anmälan för Kungl. Maj:t den 29 februari 1924 av frågan om förenklad behandling av vissa besvär- och anmärkningsmål har statsrådet och chefen för finansdepartementet anfört, att det av honom därvid förordade förslaget icke i förevarande avseende — i jämförelse med det av besparingskommittén framlagda — innebure någon minskning av möjligheterna till besparing, samt att han efter samråd med mig kommit till den uppfattningen, att de efter förslagets genomförande kvarstående, på försvarsdepartementets föredragning ankommande regeringsrättsmålen icke vore av den betydelse, att för deras beredning och föredragning behövde avses ett kansliråd. Emellertid syntes den nuvarande föredraganden få tagas i anspråk för avarbetande av den å försvarsdepartementets regeringsrättsbyrå förefintliga balansen, vilken torde motsvara ungefär två års arbete. Någon indragning av personal i försvarsdepartementet kunde fördenskull ej omedelbart föranledas av förslaget om förenklad handläggning av vissa besvär- och anmärkningsmål, men förutsatte chefen för finansdepartementet, att frågan härom framdeles upptoges till omprövning.

Under återopande av vad sålunda förekommit finner jag mig böra tillstyrka, att anslaget till försvarsdepartementet för budgetåret 1924—1925 upptages med ovannämnda belopp 269,800 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptaga ordinarie förslagsanslaget till försvarsdepartementet med 269,800 kronor.

2:o.

Ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen var upptaget för år 1922 med 222,670 kronor samt för första halvåret 1923 med hälften härav eller 111,335 kronor.

Ang. anslag till marinförvaltningen och dess verksamhet.

Därjämte anvisades till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet för samma budgetperioder extra anslag av 65,000 kronor respektive 32,500 kronor.

För budgetåret 1923—1924 har det ordinarie anslaget till marinförvaltningen upptagits med samma belopp som för år 1922 eller 222,670 kronor. Det extra anslaget till marinförvaltningens verksamhet har däremot för sistnämnda budgetår uppförts med ett till 35,000 kronor reducerat belopp.

I skrivelse den 27 augusti 1923 angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, avdelning III, sjöförsvaret, för budgetåret 1924—1925 har marinförvaltningen anfört, att ämbetsverket funne sig icke nu böra föreslå någon ändrad beräkning av det ordinarie anslaget till marinförvaltningen.

Vidare har marinförvaltningen — under framhållande, att sammanlagda beloppet för extra personal i ämbetsverket icke syntes böra beräknas lägre än till 90,000 kronor, samt att under det ordinarie anslaget till marinförvaltningen 30,500 kronor avsåges till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare — hemställt, att till upprätthållande av marinförvaltningens verk-

samhet för budgetåret 1924—1925 måtte anvisas ett extra anslag av (90,000 — 30,500 =) 59,500 kronor.

Enligt besparingskommitténs förenämnda förslag skulle anmärkningsmål, vilka uppkomma inom de i vissa förvaltande ämbetsverk — däribland marinförvaltningen — förefintliga specialrevisionerna, i första instans avgöras av riksräkenskapsverket i stället för, såsom nu är fallet, av vederbörande förvaltningsverk. Kommittén har ansett, att såsom en följd härav marinöverkommisariebefattningen hos marinförvaltningen skulle kunna indragas. Här emot har marinförvaltningen i sitt över kommitténs förslag avgivna yttrande anfört, att prövningen av anmärkningsmål utgjorde en mycket ringa del av marinöverkommisariens arbetsbörda. Vid sådant förhållande skulle någon indragning av ifrågavarande befattning icke kunna äga rum, även om berörda anmärkningsmål flyttades till riksräkenskapsverket för avgörande i första instans. Då emellertid det av statsrådet och chefen för finansdepartementet framlagda förslaget rörande förenklad behandling av vissa besvärs- och anmärkningsmål icke innebär någon ändring i nu gällande ordning för prövning av dessa anmärkningsmål i första instans, är detta förslag, såsom ock av bemälda departementschef framhållits, givetvis utan all inverkan på frågan om marinöverkommisariebefattningens fortsatta bestånd. Med hänsyn härtill och då jag icke i övrigt beträffande budgetåret 1924—1925 har någon ändring att föreslå i ämbetsverkets för innevarande budgetår gällande stat, torde det ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen bära för nästkommande budgetår upptagas med oförändrat belopp, 222,670 kronor.

Vad härefter angår det extra anslaget till marinförvaltningens verksamhet, kan jag icke tillstyrka ämbetsverkets framställning om ökning av detsamma, utan torde anslaget bära för budgetåret 1924—1925 upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår eller 35,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels, med godkännande av bifogade förslag till stat för marinförvaltningen (se Bil. A) att tillämpas under budgetåret 1924—1925, i riksstaten för samma budgetår upptaga ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen med oförändrat belopp, 222,670 kronor,

dels ock till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 35,000 kronor.

3:o.

I riksstaten för budgetåret 1923—1924 har upptagits ett extra anslag å 50,000 kronor till försvarsväsendets lönenämnd.

Uti statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har såsom förut nämnts, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till försvarsväsendets lönenämnd för budgetåret 1924—1925 beräknats ett extra anslag av 30,000 kronor. Då jag den 2 januari 1924 för Kungl. Maj:t anmälde frågan om beräkning av berörda anslag, framhöll jag, hurusom enligt besparingskom-

mitténs förut omförmälda förslag försvarsväsendets lönenämnd skulle kunna indragas, samt att, oavsett den ställning, statsmakterna kunde komma att intaga till detta förslag, kostnaderna för lönenämndens verksamhet syntes kunna så begränsas, att det anslag till lönenämnden, som skulle tagas i beräkning å budgeten, borde kunna bestämmas till nyssnämnda belopp, 30,000 kronor.

Av skäl, som statsrådet och chefen för finansdepartementet angivit vid behandlingen av frågan om förenklad handläggning av vissa besvär- och anmärkningsmål, bör någon indragning av försvarsväsendets lönenämnd icke äga rum. Emellertid torde en minskning av lönenämndens arbetsbörda kunna åvägabringas, och hänvisar jag till vad chefen för finansdepartementet i sådant hänseende anfört.

Beträffande verksamheten inom allmänna civilförvaltningens lönenämnd har bemälda departementschef uttalat den tanken, att endast ordföranden och sekreteraren, på vilka frågornas egentliga beredning borde ankomma, skulle vara sysselsatta året om med arbete för nämndens räkning, samt att ärendenas slutliga prövning av nämnden skulle äga rum vid sammanträden, som borde fortgå periodvis och under sådana förhållanden, att nämnden i sin helhet icke behövde sammanträda mera än högst två månader om året. Även inom försvarsväsendets lönenämnd synes verksamheten böra ordnas på sådant sätt, att nämnden i sin helhet allenast behöver sammanträda under kortare perioder. Vad angår det mera fortlöpande arbetet med frågornas förberedande behandling, torde, med hänsyn till arten av de ärenden, som denna lönenämnd har att handlägga, i berörda arbete böra deltaga någon av nämndens militära ledamöter. Med en arbetsordning, sådan som jag nu antytt, och under antagande, att — i likhet med vad som förutsatts beträffande allmänna civilförvaltningens lönenämnd — någon nedsättning av de fasta arvodena till ordförande och ledamöter i försvarsväsendets lönenämnd äger rum, skulle kostnaderna för nämnden kunna avsevärt nedbringas. Någon ytterligare sänkning av det i årets statsverksproposition för nämnden beräknade anslagsbeloppet, 30,000 kronor, torde emellertid på grund av förestående betydande arbetsuppgifter icke kunna ifrågasättas, utan torde anslaget till försvarsväsendets lönenämnd för nästkommande budgetår böra upptagas med nyssnämnda belopp, 30,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till försvarsväsendets lönenämnd för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor.

Vad departementschefen under punkterna 1:0—3:0 hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.

Bil. A.

Stat
för Marinförvaltningen
för budgetåret 1924—1925.

	An- tal	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente		An- tal	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente
Artilleriavdelningen.					
Kemist	1	C. 12	Sekreterare, förste revisor, kam- rerare	5	Avd. B. 15
Andre kemist	1	C. 9			
Fortifikationsavdelningen.					
Chef	1	—	Aktuarie och registrator, nota- rier, revisorer, marinkassör . Advokatfiskal, som tillika för- rättar advokatfiskalsgöromå- len vid Stockholms station .	10	Avd. B. 13
Civilavdelningen.					
Marinöverkommissarie	1	Avd. A. 1	Kontorsbiträden, kvinnliga . .	4	Avd. C. 2
Amiralitetsråd	1	Avd. B. 20	Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 3
			Expeditionsvakter	4	Avd. B. 1

Löner till ovanstående kemist och andre kemist, förslagsvis	kronor	18 000:—
Löner till ovanstående övrig ordinarie personal, förslagsvis	»	165 000:—
Arvode till chefen för fortifikationsavdelningen	»	1 170:—
Vikariatsersättningar, förslagsvis	»	4 000:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. (häri ingår arvode till advokatfiskalen med 4 000 kronor)	»	34 500:—

Summa förslagsanslag kronor 222 670:—